

ความตระหนักทางวัฒนธรรมผ่านการอ่านและการเขียนพรรณานักเรียน
ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐาน
Students' Cultural Awareness through Reading and Narrative Writing
with Art-Based Learning

บุศย์สรลี บุตรอามาตย์^{1*} ชนัดดา ภูหงษ์ทอง² และรัตนะ บัวสนธ์³
Butsaralee Butarmart ^{1*} Chanadda Poohongthong² and Rattana Buosonte³

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, butsaraleeb62@nu.ac.th

(Faculty of Education, Naresuan University)

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, chanaddap@nu.ac.th

(Faculty of Education, Naresuan University)

³คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, rattanab@nu.ac.th

(Faculty of Education, Naresuan University)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความตระหนักทางวัฒนธรรมของนักเรียนภายหลังจากผ่านการอ่านและการเขียนพรรณาร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐาน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 21 คน ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 หน่วย ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 Your personality หน่วยที่ 2 Food หน่วยที่ 3 Amazing People หน่วยที่ 4 Nature Attacks! และ หน่วยที่ 5 Customs and Traditions และแบบคำถามถึงโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ คือ การวิเคราะห์แบบแก่นสาระ

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนได้สะท้อนถึงความตระหนักทางวัฒนธรรมผ่านการเขียนพรรณา ขึ้นงานทางศิลปะ และการสนทนากลุ่มใน 4 หัวข้อ ได้แก่ 1) การสำรวจตนเอง การรู้จักตนเอง และวัฒนธรรมของตนเองผ่านการเขียนพรรณาและการวาดภาพ 2) ความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลและวัฒนธรรมที่แตกต่าง 3) การตระหนักถึงประเด็นทางสังคมและสิทธิของความเป็นมนุษย์ในระดับสากล และ 4) การลดอคติและการเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่น

คำสำคัญ: ความตระหนักทางวัฒนธรรม การอ่านบทความภาษาอังกฤษ การเขียนพรรณา การเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐาน

ABSTRACT

The purpose of this research was to study students' culture awareness after reading English articles and narrative writing with doing art-based tasks. Key informants were 21 students and were studying 11th grade in a school of Phitsanulok province, Thailand. Using qualitative research was the research methodology. Instrumental research were lesson plan 5 units including Unit 1 Your personality, Unit 2 Food, Unit 3 Amazing People, Unit 4 Nature Attacks!, and Unit 5 Customs and Traditions and Semi-structured questions. The data analysis was thematic analysis.

The result found that students reflected perspectives of cultural awareness through narrative writing, art-based task, and focus group. The four core themes were developed; (1) Exploring and knowing own culture through writing and drawing, (2) Understanding the individuals' differences and different cultures, (3) Awareness of social issues and human rights, and (4) Reducing the bias and appreciation other cultures

KEYWORDS: Culture awareness, Reading English article, Narrative writing, Art-based learning

**Corresponding author, E-mail: butsaraleeb62@nu.ac.th, Tel. 080-1089149*

Received: 22 July 2021 / Revised: 9 October 2021 / Accepted: 21 October 2021 / Published online: 23 May 2022

บทนำ

ในปัจจุบันที่สังคมได้ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นปัจจุบันขณะที่เรากำลังพบว่า สิ่งต่าง ๆ รอบตัวนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงไปในแทบทุกมิติ ซึ่งไม่ว่าแต่เรื่องวัฒนธรรม (culture) โดยวัฒนธรรมนั้น หมายถึง ระบบของการอยู่ร่วมกัน ซึ่งมนุษย์สร้างขึ้นและส่งต่อจากรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่ง อีกทั้ง วัฒนธรรมยังหมายถึง ความเชื่อ ศาสนา ค่านิยม การแต่งกาย รวมไปถึงภาษา ซึ่งสืบทอดต่อกันมาจนเกิดเป็นความเจริญงอกงาม (กมลชนก ชำนาญ, 2557) อย่างไรก็ตาม ในแต่ละหน่วยย่อยของสังคมย่อมมีความแตกต่างกันในเรื่องวัฒนธรรม ดังนั้น ความหลากหลายของวัฒนธรรมในสังคมหนึ่งจึงสามารถแตกต่างไปจากอีกสังคมหนึ่งได้ เพราะฉะนั้น ความเป็นไปได้ที่จะเกิดความไม่เข้าใจในวัฒนธรรมของกันและกันหรือไม่เข้าใจในวัฒนธรรมที่ต่างไปจากตนเองจึงปรากฏให้เห็นอยู่บ่อยครั้งและหลายกรณีที่ไม่เข้าใจเรื่องความแตกต่างทางวัฒนธรรมนั้นได้กลายเป็นปัญหาในระดับสังคมโลก ดังกรณีของการเรียกร้องถึงความไม่เสมอภาคของสีผิวในอเมริกา หรือความขัดแย้งอิสราเอล -ปาเลสไตน์ เมื่อมนุษย์ในสังคมโลกเกิดความตระหนักทางวัฒนธรรม คือ การมีความรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับต่อเหตุการณ์ ประสพการณ์ หรือสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่ตนเองเป็นอยู่และผู้อื่นเป็นอยู่ ไม่ว่าวัฒนธรรมนั้นจะแตกต่างหรือคล้ายคลึงกันกับวัฒนธรรมของตัวบุคคลนั้นหรือไม่ก็ตาม

เนื่องด้วยในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายและถาโถมเข้ามาสู่สังคมและวัฒนธรรม จึงทำให้เกิดการกำหนดคุณลักษณะสำคัญและทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ ประเทศไทยนั้นมีการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560 – 2574 ซึ่งมีการกำหนดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ขึ้น เพื่อการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ที่ช่วยชี้นำวิธีการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาชีวิตของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จ โดยหนึ่งในทักษะที่สำคัญ คือ ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมหรือต่างกระบวนทัศน์ (cross-cultural understanding) อย่างไรก็ตาม ทักษะดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้นั้น ผู้เรียนจำเป็นจะต้องมีความตระหนักทางวัฒนธรรม (cultural awareness) ซึ่งเป็นความสามารถในการเข้าใจ

และยอมรับความแตกต่างของวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย โดยสะท้อนผ่านการที่นักเรียนสามารถเข้าใจตนเองและผู้อื่น หากกล่าวถึงความตระหนักทางวัฒนธรรมแล้วนั้น แนวคิดเรื่องความตระหนักวัฒนธรรมมักเชื่อมโยงไปสู่ความต่างของเพศ เชื้อชาติ และศาสนา สำหรับการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการของประเทศได้กำหนดให้ผู้สอนจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างเพศ เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม เป็นต้น นอกเหนือจากนี้ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา 2551 ยังได้ระบุในสาระสำคัญของกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศไว้ว่า ผู้สอนต้องมีการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และสร้างความตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก เพื่อช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นมากยิ่งขึ้น รวมถึง สร้างการเรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการปกครอง จึงทำให้รายวิชาภาษาอังกฤษ เป็นรายวิชาที่มุ่งเน้นให้มีการจัดการเรียนการสอนในเรื่องความตระหนักทางวัฒนธรรมอยู่แต่เดิม ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นเรื่องความตระหนักทางวัฒนธรรมในรายวิชาภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน (reading-writing)

นอกจากนี้ ด้วยประสบการณ์ของผู้วิจัย ที่ผ่านมาในฐานะของผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 และรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษอื่น ๆ ในโรงเรียนขนาดกลางแห่งหนึ่งของตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก พบว่า แม้นักเรียนจะอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งควรรู้จักและตระหนักถึงความเป็นตนเองหรืออัตลักษณ์ของตนเองในระดับหนึ่งดังทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคม (Psycho-social development theory) ของอีริก อีริกสัน (Eric Erikson, 1950) แต่กระนั้น ผู้เรียนในพื้นที่การวิจัย ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้อยู่ ณ ผู้เรียนยังขาดการรู้จักตนเองหรือการเข้าใจตนเอง เช่น ผู้เรียนไม่สามารถเล่าหรือสะท้อนถึงบุคลิกภาพของตนได้อย่างทันทีทันใด เนื่องจากผู้เรียนไม่เคยฟังตระหนักถึงเรื่องนี้มาก่อน นอกจากนี้ เมื่อผู้เรียนได้ปะทะสังสรรค์กับค่านิยม ความเชื่อ หรือสิ่งที่แตกต่างออกไปจากตน ผู้เรียนจะมีแนวโน้มขัดแย้งหรือไม่ลงรอยกับบุคคลอื่น เช่น เพื่อนร่วมชั้นเรียน เป็นต้น ผู้วิจัยเห็นว่า หากผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจในความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่นแม้ในพื้นที่อันเป็นชั้นเรียนได้แล้ว การจะมีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของตนเองและวัฒนธรรมผู้อื่นจึงอาจเป็นอุปสรรคในการดำรงตนภายในสังคมต่อไป อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยพบว่า การสร้างความตระหนักทางวัฒนธรรมในการสอนภาษาต่างประเทศมีความจำเป็นในการเตรียมนักเรียนให้พร้อมสำหรับวัฒนธรรมต่าง ๆ ของการสื่อสาร (Shemshadsara, 2012) รวมถึงงานวิจัยที่พบว่า หากนักเรียนมีความตระหนักต่อวัฒนธรรม ย่อมทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตนเอง ความเข้าใจผู้อื่น การมองโลกในภาพกว้าง และความสามารถในการปรับตัว (ชุดินันท์ จันทระเสนานนท์, 2553) นอกจากนี้ การสร้างความตระหนักทางวัฒนธรรมยังทำให้เห็นถึงคุณค่าของวัฒนธรรมตนเองและของผู้อื่น รวมถึงมีความสัมพันธ์ที่หลากหลาย สามารถเกิดความประทับใจ และยอมรับในความแตกต่างมากยิ่งขึ้น (ปราณีต ส่องวัฒนา, 2557)

นอกจากนี้ กลยุทธ์ที่มีความสำคัญต่อการสร้างความตระหนักทางวัฒนธรรม คือ การอ่าน ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่ผู้เรียนจะสามารถเข้าไปเรียนรู้ สืบค้น สื่อสาร และยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ก้าวทันโลกที่มีความหลากหลายและเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทัน อีกทั้ง การอ่านเป็นวิธีการที่จัดการเรียนรู้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อน และเป็นวิธีการกระตุ้นให้เกิดความตระหนักทางวัฒนธรรมได้ ดังงานวิจัยของ วาสิกiewicz-ฟิรเลจ (Wasikiewicz-Firlej, 2012) ที่นำการอ่านวรรณกรรมมาใช้เพื่อพัฒนาความตระหนักทางวัฒนธรรมในการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นวิธีการที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการศึกษาวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น และ เมลิซา & รอนกันซิโอ (Meliza & Roncancio, 2018) ที่นำการอ่านเป็นสื่อการสอนเพื่อช่วยให้ความเข้าใจในต่างวัฒนธรรมภายในชั้นเรียน โดย ฮานาเออร์ (Hanauer, 2001) กล่าวว่า วิธีการอ่านเป็นการสร้างความเข้าใจและการพัฒนาความตระหนักทางวัฒนธรรม โดยเน้นการรับรู้ถึงเรื่องเพศ และแง่มุมพื้นฐานของวัฒนธรรม ในการศึกษาครั้งนี้

ผู้วิจัยได้ใช้การอ่านบทความภาษาอังกฤษที่มีหัวข้อที่น่าสนใจ อันมีหลากหลายประเด็นให้ผู้เรียนสามารถอ่านเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมจากแหล่งอื่น ๆ ที่แปลกแตกต่างออกไปจากวัฒนธรรมไทยที่ผู้เรียนคุ้นเคย รวมถึงการอ่านบทความเหล่านี้จะทำให้เกิดการตั้งคำถามเชิงวิพากษ์ (critical) อีกทั้ง ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ถึงสิ่งที่ไม่เคยรู้หรือพบเห็นมาก่อน ดังนั้น ผู้เรียนจึงจะได้มีโอกาสในการเปิดโลกทัศน์และเห็นภาพกว้างในสังคมโลกผ่านการอ่านบทความภาษาอังกฤษ ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงค้นหาและเลือกบทความภาษาอังกฤษที่สามารถช่วยกระตุ้นความตระหนักทางวัฒนธรรมในประเด็นต่าง ๆ และมีความเกี่ยวข้องกับหน่วยการเรียนรู้มาให้ผู้เรียนได้อ่าน

วิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสะท้อนถึงความตระหนักทางวัฒนธรรมวิธีหนึ่ง คือ การเขียนพรรณนา เนื่องจากการเขียนพรรณนาเป็นการเขียนที่เรียบเรียงถ้อยคำทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนเพื่อให้รายละเอียด โดยเน้นให้ผู้อ่านนึกคิดเป็นภาพที่เด่นชัดและเกิดความรู้สึกร่วมไปกับสารที่ผู้เขียนต้องการสื่อและไตร่ตรองมาเป็นอย่างดีถึงเรื่อง ๆ หนึ่ง เพื่อที่จะสื่อออกไปให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ ทั้งนี้ กริฟฟิธและฟริเดน (Griffith & Friden, 2000) กล่าวถึง “การเขียน” ว่า การเขียนเป็นการที่ผู้คนจะหาเหตุผล และมองเหตุการณ์หรือประสบการณ์นั้น เพื่อหาข้อสรุปให้กับเรื่องนั้น เพราะฉะนั้น ผู้วิจัยจึงนำการเขียนพรรณนามาใช้เป็นเครื่องมือในการสะท้อนความคิดของผู้เรียน โดยมีการกำหนดหัวข้อต่าง ๆ ในการเขียนพรรณนา ซึ่งหัวข้อดังกล่าวเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้เรียนเอง ทั้งนี้ การเขียนพรรณนาจะช่วยให้ผู้เขียนได้ทบทวนเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่อยู่รอบ ๆ ตัวของตนเองเพื่อถ่ายทอดออกมาผ่านการเขียน อย่างไรก็ตาม การเขียนพรรณนาเพื่อสะท้อนความตระหนักทางวัฒนธรรมนั้น มีขอบข่ายที่อิงกับนิยามของความตระหนักทางวัฒนธรรม ในที่นี้คือ “ความสามารถในการเข้าใจวัฒนธรรม¹ ที่มีความหลากหลาย โดยสะท้อนผ่านการเข้าใจตนเองและการยอมรับผู้อื่นว่ามีความแตกต่างกัน โดยวัฒนธรรมถือเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อความเชื่อ คุณค่า ค่านิยม มุมมอง และพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลภายใต้บริบทของวัฒนธรรม” ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้

นอกเหนือจากการเขียนพรรณนาแล้ว ผู้วิจัยได้นำการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐาน (Arts-Based Learning) มาร่วมในการวิจัยเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการเก็บข้อมูลเพื่อความหลากหลายมากยิ่งขึ้นสำหรับการสะท้อนตัวตนและความคิดของผู้เรียน ทั้งนี้ การสะท้อนความคิดผ่านชิ้นงานทางศิลปะ ถือเป็นวิธีการหนึ่งในการสะท้อนตัวตนและความคิดของนักเรียน ประกอบกับอีเกอร์ (Eger, 2015) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐานนั้นเป็นการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ ซึ่งสามารถนำมาเป็นกระบวนการในการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนการเข้าใจตนเองและผู้อื่นได้อีกด้วย และอภินิภา จิตรกร (2559) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐานเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ทางการเรียนรู้และสามารถแสดงออกได้มากขึ้น และการนำศิลปะแขนงต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการนำเสนอ รวมถึงแสดงถึงแนวความคิดที่สร้างสรรค์ นอกเหนือจากเดิม อีกทั้ง ปีเคตต์ & เรนโก (Bequette & Hrenko, 2011) ได้กล่าวว่า การนำศิลปะมาผสมผสานเป็นหนทางหนึ่ง ที่เพิ่มการรับรู้ทางวัฒนธรรมได้ และเป็นสิ่งหนึ่งที่สนับสนุนผู้เรียน เนื่องด้วยการศึกษาศิลปะร่วมกับวัฒนธรรมสามารถแสดงถึงการไตร่ตรองอย่างรอบคอบ และการตอบสนองต่อวัฒนธรรม แสดงถึงการนำศิลปะมาใช้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วัฒนธรรม และการสะท้อนตัวตนของผู้เรียนที่นอกเหนือจากที่ปรากฏในการเขียนพรรณนา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐานมาใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับการเขียนพรรณนา ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเรื่องความตระหนักทางวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผ่านการอ่านบทความ

¹ วัฒนธรรม ในที่นี้หมายถึง การกระทำที่เกิดความงอกงาม เป็นวิถี แบบแผน พฤติกรรม หรือแนวปฏิบัติของสังคมที่มีความซับซ้อน อันเป็นผลรวมของความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม ศิลปะ ภาษา ศาสนา การแต่งกาย จริยธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และอื่น ๆ ที่ทำขึ้นเพื่อการอยู่ร่วมกันและหล่อหลอมให้เป็นหนึ่งเดียว อีกทั้ง วัฒนธรรมยังเป็นสิ่งที่สืบทอดต่อกันจากรุ่นหนึ่งสู่รุ่นหนึ่ง

ภาษาอังกฤษ จากนั้น ผู้เรียนจึงสะท้อนความตระหนักทางวัฒนธรรมผ่านการเขียนพรรณนาและการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐาน (การสร้างชิ้นงานทางศิลปะ) ในรายวิชาภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน

คำถามการวิจัย

ความตระหนักทางวัฒนธรรมของนักเรียนภายหลังจากผ่านการอ่านและการเขียนพรรณนาร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐานเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความตระหนักทางวัฒนธรรมของนักเรียนภายหลังจากผ่านการอ่านและการเขียนพรรณนาร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความตระหนักทางวัฒนธรรม หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจและยอมรับความแตกต่างของวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายของนักเรียน โดยสะท้อนผ่านการเขียนพรรณนาร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐาน
2. การเขียนพรรณนา หมายถึง การเขียนที่เรียบเรียงถ้อยคำเพื่อให้รายละเอียดใน 5 เรื่อง ได้แก่ Your personality, Food, Amazing People, Nature Attacks! และ Customs and Traditions โดยเน้นให้ผู้อ่านนึกคิดเป็นภาพที่เด่นชัดและเกิดความรู้สึกร่วมไปกับสารที่ผู้เขียนต้องการสื่อ อีกทั้งเห็นความเหมือนและความต่างของรายละเอียดในแต่ละบุคคล
3. การเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐาน หมายถึง การนำกระบวนการทางศิลปะมาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนการเข้าใจตนเองและผู้อื่น โดยผ่านกิจกรรมการวาดภาพ การระบายสี การถ่ายภาพ กราฟิก แพนผังความคิด และคลิปวิดีโอ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาความตระหนักทางวัฒนธรรมของนักเรียน ซึ่งความตระหนักดังกล่าวจะถูกศึกษาภายหลังจากที่นักเรียนได้อ่านบทความภาษาอังกฤษทั้ง 5 เรื่องเรียบร้อยแล้ว ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความตระหนักทางวัฒนธรรมในแง่มุมต่าง ๆ ได้แก่ บุคลิกภาพ อาหาร บุคคลที่มีชื่อเสียง ธรรมชาติ/ภูมิศาสตร์ และประเพณีวัฒนธรรม และนักเรียน ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลจะสะท้อนถึงความตระหนักทางวัฒนธรรมผ่านการเขียนพรรณนาและชิ้นงานทางศิลปะ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับความตระหนักทางวัฒนธรรม (Cultural awareness) ของ Tomalin & Stempleski (1995) รวมถึงองค์ประกอบของความตระหนักทางวัฒนธรรม อันประกอบไปด้วย คือ 1.ตระหนักถึงพฤติกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมของตนเอง 2. ตระหนักถึงพฤติกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมของผู้อื่น และ 3. ความสามารถในการอธิบายจุดยืนทางวัฒนธรรมของตนเอง (Tomalin & Stempleski, 1995) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจและเป็นแนวทางในการตีความข้อมูลเรื่องความตระหนักทางวัฒนธรรมที่สะท้อนจากผู้ให้ข้อมูล อีกทั้ง เมื่อพิจารณาตามกระบวนการทัศน์การวิจัย (research paradigm) จะพบว่า ภาววิทยา (ontology) ของความตระหนักทางวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ขึ้นอยู่กับตัวของปัจเจกบุคคลเองและเป็นสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลสามารถให้ความหมายที่หลากหลายหรือแตกต่างกันได้ ดังนั้น ญาณวิทยา (epistemology) ซึ่งในที่นี้คือ การจะเข้าถึงแหล่งของความตระหนักทางวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับภาววิทยาดังกล่าว จึงต้องพิจารณาร่วมกับวิธีการที่ใช้ในการเก็บหลักฐานหรือข้อมูล นั่นก็คือระเบียบวิธีวิจัย (methodology) เชิงคุณภาพ ซึ่งเปิดโอกาสให้ปัจเจกบุคคลได้สะท้อนความตระหนักทางวัฒนธรรมตามมุมมองของตนได้อย่างเปิดกว้าง ประกอบกับ วิธีการที่จะสอดคล้องไปกับระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การเก็บรวบรวมหลักฐานของการสะท้อนที่หลากหลายและสอดคล้องกับความตระหนักทางวัฒนธรรม อันได้แก่ การเขียนพรรณนา (Masterson, 2018) ชิ้นงานทางศิลปะ (Bequette & Hrenko, 2011) และการอภิปรายกลุ่ม นอกจากนี้

พื้นที่ในการวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีความเฉพาะในเชิงบริบท ผู้วิจัยซึ่งอยู่ในฐานะครูผู้สอนและเป็นคนใน (emic) จึงเอื้อให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีความไว้วางใจ (trust) ในการให้ข้อมูล และเอื้อต่อการใช้เทคนิคการตรวจสอบสามเส้าในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และตีความข้อมูล (interpret) อีกด้วย เพราะฉะนั้น จากทฤษฎา ญาณวิทยา และระเบียบวิธีวิจัยของความตระหนักทางวัฒนธรรมดังกล่าวจึงนำไปสู่การศึกษาครั้งนี้ที่มีวัตถุประสงค์วิจัย คือ เพื่อศึกษาความตระหนักทางวัฒนธรรมของนักเรียนภายหลังจากผ่านการอ่านและการเขียนพรรณนา ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร และตัวอย่างวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูล คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 21 คน ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดกลาง ตั้งอยู่ในตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลมาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) เกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ 1) เป็นผู้เรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษอ่าน-เขียน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 2) เป็นผู้สนใจในการเข้าร่วมการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ และ 3) เป็นผู้ที่รับทราบการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการรักษาความลับของชื่อและนามสกุลจริงของผู้ให้ข้อมูล อีกทั้ง สามารถถอนตัวจากการเข้าร่วมการวิจัยได้อย่างเป็นอิสระ รวมถึงผู้ให้ข้อมูลยินยอมให้ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลมาเผยแพร่ในการวิจัยได้

เครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแผนการเรียนรู้ และแนวคำถามในการอภิปรายกลุ่ม เพื่อใช้ในการศึกษาความตระหนักทางวัฒนธรรมผ่านการอ่านและการเขียนพรรณนาของนักเรียน ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐาน ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักทางวัฒนธรรม และการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐาน
2. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ในการศึกษาความตระหนักทางวัฒนธรรมผ่านการอ่านและการเขียนพรรณนาของนักเรียน ร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐาน จำนวน 5 หน่วย ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 Your personality หน่วยที่ 2 Food หน่วยที่ 3 Amazing People หน่วยที่ 4 Nature Attacks! และ หน่วยที่ 5 Customs and Traditions โดยแต่ละหน่วยจะประกอบด้วย บทความภาษาอังกฤษ กิจกรรมภายในชั้นเรียน หัวข้อการเขียนพรรณนา และการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐาน ผ่านการทำชิ้นงานทางศิลปะ
3. สร้างแบบคำถามทั้งโครงสร้าง การกำหนดประเด็นคำถามตามองค์ประกอบของความตระหนักทางวัฒนธรรม โดยให้ผู้ให้ข้อมูลสนทนาเกี่ยวกับกิจกรรมทั้งหมดที่ผ่านมา รวมคำถามทั้งหมด จำนวน 7 ข้อ ตัวอย่างคำถามเช่น “นักเรียนว่าเกิดความตระหนักทางวัฒนธรรมของตนเองและของเพื่อนอย่างไรบ้าง” “ผู้เรียนได้เกิดความรู้และความเข้าใจอย่างไรบ้างเมื่อผ่านกิจกรรมเหล่านี้แล้ว” “นักเรียนมีความรู้เรื่องวัฒนธรรมของตนเองมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร หลังจากทำกิจกรรม”
4. เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้อง และแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ
5. เสนอต่อผู้มีประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 5 คน ได้แก่ 1) อาจารย์ระดับมหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 1 คน 2) ครูผู้มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 คน และ 3) หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ จำนวน 1 คน เพื่อให้ประเมินความเหมาะสมและสอบถามความคิดเห็น เป็นลักษณะปลายเปิด นำความคิดเห็นของผู้มีประสบการณ์

6. นำข้อคิดเห็นที่ได้จากผู้มีประสบการณ์ มาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อคิดเห็น โดยมีการเพิ่มเติมกิจกรรมภายในแผนการจัดการเรียนรู้ และปรับปรุงข้อคำถาม จึงนำไปใช้เพื่อศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมหลักฐานและการดำเนินการวิจัย มีดังนี้ 1. ผู้วิจัยแจ้งผู้เรียนเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย รวมถึงแจ้งเรื่องการพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูลก่อนการเริ่มการเก็บข้อมูล 2. ผู้วิจัยจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น จำนวน 5 หน่วย ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 Your personality หน่วยที่ 2 Food หน่วยที่ 3 Amazing People หน่วยที่ 4 Nature Attacks! และ หน่วยที่ 5 Customs and Traditions ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้นำบทความภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนอ่าน อันได้แก่ หน่วยที่ 1 Right Brain, Left Brain หน่วยที่ 2 Bugs, Rats, and Other Tasty Dishes หน่วยที่ 3 Who is Nanaia Mahuta? หน่วยที่ 4 Double the disaster means extra preparation for your emergency kit และหน่วยที่ 5 There was something hidden by the crowds that gathered across France over the weekend 3. ภายหลังจากการอ่านบทความของแต่ละหน่วยการเรียนรู้และผู้วิจัยในฐานะผู้สอนได้จัดกิจกรรมภายในชั้นเรียน ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ 4. ผู้เรียนสร้างชิ้นงานทางศิลปะตามการกำหนดของผู้วิจัยในแต่ละหน่วย เช่น หน่วยที่ 1 วาดภาพ หน่วยที่ 2 ภาพถ่าย หน่วยที่ 3 กราฟฟิก หน่วยที่ 4 แผนผังความคิด และหน่วยที่ 5 คลิปวิดีโอ 5. ผู้เรียนเขียนพรรณนาในโปรแกรม MS WORD และส่งไฟล์เข้าไปยัง google classroom โดยหัวข้อนั้นแตกต่างกันไปตามแต่ละหน่วย 6. เมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 หน่วยแล้ว ผู้วิจัยได้จัดการอภิปรายกลุ่มเพื่อสัมภาษณ์ผู้เรียนในระดับกลุ่ม และ 7. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าเชื่อถือในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์แบบแก่นสาระ (Thematic analysis) ของ Braun & Clarke (2006) และมีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ใช้การเก็บรวบรวมโดยใช้เทคนิควิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ประกอบด้วยกัน 2 ด้าน ดังนี้ การตรวจสอบด้านข้อมูล (Data Triangulation) ผู้วิจัยมีการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการเขียนพรรณนา ชิ้นงานทางศิลปะ และการอภิปรายกลุ่มเพื่อตรวจสอบความแน่นอนของคำพูดในเรื่องเดียวกัน แต่ต่างเวลาทั้งในระหว่างการทำกิจกรรมและหลังการทำกิจกรรม เปรียบเทียบมุมมองต่อปรากฏการณ์ที่ศึกษา และตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน (Methodological Triangulation) ผู้วิจัยมีการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้มาจากการวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีคือจากการเขียนพรรณนา ชิ้นงานทางศิลปะ และการอภิปรายกลุ่มที่มีความแตกต่างกันและนำมาพิจารณาว่าข้อมูลที่ได้สอดคล้องกันหรือไม่ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้ตรงกับความคิดเห็นในความเป็นจริงของผู้ให้ข้อมูลมากที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และจำแนกผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อหลักและในแต่ละหัวข้อหลักประกอบด้วยหัวข้อย่อย (sub-theme) ดังตารางสรุปต่อไปนี้

หัวข้อหลัก (Theme)	หัวข้อย่อย (Sub-theme)
หัวข้อที่ 1 การสำรวจตนเอง การรู้จักตนเองและ	1.1 การรู้จักตนเองผ่านการทำแบบวัดบุคลิกภาพ
วัฒนธรรมของตนเองผ่านการเขียนพรรณนาและการวาด	1.2 การค้นพบอัตลักษณ์ของตนเองผ่านการวาดภาพ
ภาพ	1.3 การเข้าใจที่มาที่ไปในวัฒนธรรมของตนเองผ่านการเขียนพรรณนา

หัวข้อหลัก (Theme)	หัวข้อย่อย (Sub-theme)
หัวข้อที่ 2 ความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลและวัฒนธรรมที่แตกต่าง	2.1 ความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล 2.2 การเคารพในการตัดสินใจของผู้อื่นและการเปิดรับความรู้ใหม่ 2.3 ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่าง
หัวข้อที่ 3 การตระหนักถึงประเด็นทางสังคมและสิทธิของความเป็นมนุษย์ในระดับสากล	3.1 สิทธิเสรีภาพในการแสดงออกและความขัดแย้ง 3.2 การรับมือกับการแพร่ระบาดของโรค 3.3 ความเสมอภาคทางเพศ
หัวข้อที่ 4 การลดอคติและการเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่น	4.1 การลดทอนมุมมองที่ว่าวัฒนธรรมของตนที่เหนือกว่าวัฒนธรรมอื่น 4.2 การเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่น

หัวข้อที่ 1 การสำรวจตนเอง การรู้จักตนเอง และวัฒนธรรมของตนเองผ่านการเขียนพรรณนาและการวาดภาพ

หัวข้อย่อยที่ 1.1 การรู้จักตนเองผ่านการทำแบบวัดบุคลิกภาพ

ผู้ให้ข้อมูลได้สะท้อนถึงการรู้จักตนเอง โดยผู้ให้ข้อมูลหรือผู้เรียนรู้จักตนเองมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ สิ่งที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการรู้จักตนเองก็คือ การอ่านบทความเรื่อง Right Brain, Left Brain และการทำแบบวัดบุคลิกภาพ MBTI (Myers-Briggs Type Indicator) นอกจากนี้ ภายหลังจากการอ่านบทความและการทำแบบวัดบุคลิกภาพดังกล่าวแล้ว นักเรียนได้เขียนพรรณนาในหัวข้อเรื่อง Your Personality ซึ่งผู้ให้ข้อมูลได้สะท้อนการรู้จักตนเองผ่านการทำแบบวัดบุคลิกภาพ ดังต่อไปนี้

“ผมเข้าใจบุคลิกของตัวเองมากขึ้น รู้ว่าตัวเองถนัดและชื่นชอบด้านไหน บุคลิกสำหรับผม ผมคิดว่า มันเป็นพฤติกรรมที่เราแสดงออกมา รวมถึงความชื่นชอบของตัวเอง และหลังจากที่ผมได้ทำ (แบบวัดบุคลิกภาพ) ผมจึงมีความเข้าใจกับบุคลิกว่าเป็นแบบไหนหรือรู้ว่าตนเองชอบแบบไหน (ผู้ให้ข้อมูล หมายถึง ตนเองปรารถนาจะมีบุคลิกภาพแบบใด) และปรับปรุงในด้านที่ไม่ดีของตัวเองครับ” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

หัวข้อย่อยที่ 1.2 การค้นพบอัตลักษณ์ของตนเองผ่านการวาดภาพ

การค้นพบอัตลักษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสะท้อนผ่านการวาดภาพ ภายหลังจากทำกิจกรรมภายในชั้นเรียน ซึ่งหลักฐานหรือชิ้นงานทางศิลปะดังกล่าวก็คือ การวาดภาพ โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้ให้ข้อมูลวาดภาพที่สื่อถึงตัวตนของผู้ให้ข้อมูลและเพื่อให้เกิดการทบทวนถึงตนเองอีกครั้งหนึ่ง ข้อค้นพบที่ได้จากหลักฐานในหัวข้อย่อยนี้สะท้อนว่า ผู้ให้ข้อมูลหรือนักเรียนสามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะตนและการอุปมาอุปมัยหรือเทียบเคียงคุณลักษณะของตนเองกับภาพที่วาด รวมถึงการวิเคราะห์จุดดีและจุดอ่อนของตนเองด้วย ทั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนได้วาดภาพที่สะท้อนถึงบุคลิกภาพของตนเองผ่านการวาดภาพก่อนที่จะมีการเขียนพรรณนา ดังตัวอย่างหลักฐานภาพวาดต่อไปนี้

ภาพ 1 ชิ้นงานทางศิลปะของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

การเขียนพรรณนาประกอบภาพของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 คือ “สื่อบุคลิกภาพของเราผ่านรูปภาพ ภาพที่วาดจะเป็นภาพประมาณว่าเป็นแฮกเกอร์เป็นคนอยู่ในมุมมืดไม่เปิดเผยตัวตนสื่อถึงตัวเราก็คือเป็นคนเงียบ ๆ ไม่ค่อยชอบแสดงตัวเท่าไรซึ่งก็ไม่ชอบเป็นจุดสนใจของคนอื่นชอบอยู่เงียบ ๆ หรืออาจแบบว่าโลกส่วนตัวสูงแต่ก็มีข้อดีและข้อเสียในตัวเอง”

หัวข้อย่อยที่ 1.3 การเข้าใจที่มาที่ไปในวัฒนธรรมของตนเอง

การเข้าใจที่มาที่ไปในวัฒนธรรมของตนเอง ภายหลังจากผ่านกิจกรรมในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 Your Personality ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนบางคนได้กลับไปสอบถามสมาชิกในครอบครัวเกี่ยวกับภูมิหลังทางวัฒนธรรมของตนเอง นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เกิดความเข้าใจผ่านการค้นคว้าและตั้งคำถามเกี่ยวกับภูมิหลังทางวัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งจากเดิมที่นักเรียน

ไม่ได้ให้ความสนใจถึงที่มาที่ไปของวัฒนธรรมของตนเองมาก่อน แต่ภายหลังจากผ่านกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้จัดขึ้น ผู้ให้ข้อมูลได้อภิปรายกลุ่ม ตามแนวคำถามในการอภิปรายกลุ่ม ดังสะท้อนผ่านข้อความต่อไปนี้

“ตอนแรกใช้ไหมคะ หนูก็ปล่อยปละเลยเรื่องวัฒนธรรมของเราว่ามันเป็นอย่างไร แต่พอครูให้มาเขียนอย่างนี้ ก็ทำให้เรารู้ว่าวัฒนธรรมเราเป็นอย่างนั้นนะ มาจากอย่างนี้...” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8, การอภิปรายกลุ่ม)

หัวข้อที่ 2 ความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลและวัฒนธรรมที่แตกต่าง

หัวข้อย่อยที่ 2.1 ความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล

ผู้ให้ข้อมูลเกิดความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่นผ่านการทำกิจกรรมหลายเรื่อง นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลยังสะท้อนถึงความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบริบทของตนเองและผู้อื่นผ่านชิ้นงานทางศิลปะที่ผู้วิจัยใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การถ่ายภาพอาหารของครอบครัวของตนเองหรืออาหารที่นักเรียนชื่นชอบจากครอบครัวของตน ผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนนำเสนอผ่านการเล่าเรื่องอาหารของครอบครัวในภาพถ่ายของตนเองหน้าชั้นเรียน ภายหลังจากการทำกิจกรรมและการถ่ายภาพดังกล่าวแล้ว นักเรียนได้เขียนพรรณนาในหัวข้อเรื่อง Food ซึ่งผู้ให้ข้อมูลได้สะท้อนเกี่ยวกับความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลผ่านการเขียนพรรณนา ดังต่อไปนี้

ภาพ 2 ภาพถ่ายอาหารของครอบครัวของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

ในที่นี้ ผู้วิจัยได้นำภาพถ่ายของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 ซึ่งในภาพถ่ายก็คือ หมูอบโอ่ง โดยผู้ให้ข้อมูลได้เขียนพรรณนาว่า “หมูอบโอ่ง เป็นอาหารที่อร่อย แม่ผมมักจะทำให้กินอยู่เสมอ ขั้นตอนการทำก็คือ นำหมูไปหมักและนำไปอบในโอ่ง โดนจะนำเตาถ่านไปไว้ในโอ่งเมื่อใส่หมูลงไปแล้วก็ปิดฝารอให้หมูสุกและหอม จากนั้นก็ทำน้ำพริกตามใจเราได้เลย เทำนี้ก็ได้หมูอบโอ่งที่อร่อยแล้ว”

หัวข้อย่อยที่ 2.2 การเคารพในการตัดสินใจของผู้อื่นและการเปิดรับความรู้ใหม่

ผู้ให้ข้อมูลได้สะท้อนถึงการเคารพในการตัดสินใจของผู้อื่นและการเปิดรับความรู้ใหม่ผ่านการเขียนพรรณนาและการทำกราฟิก ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนออกแบบกิจกรรมโดยให้ผู้ให้ข้อมูลอ่านบทความเรื่อง Who is Nanaia Mahuta? อีกทั้งให้ผู้ให้ข้อมูลแบ่งปันความสนใจต่อบุคคลที่เป็นแรงบันดาลใจของแต่ละคนให้แก่เพื่อนภายในชั้นเรียนโดยผ่านแอปพลิเคชัน Mentimeter รวมถึงมีกิจกรรมในการสำรวจความสนใจของตนเองและเพื่อนที่มีความเหมือนและความแตกต่างจากตนเอง นอกจากนี้ผู้วิจัยให้ผู้ให้ข้อมูลทำกราฟิกเกี่ยวกับบุคคลที่เป็นแรงบันดาลใจของผู้ให้ข้อมูลออกมาเพื่อเป็นการสะท้อนผลออกมาในรูปแบบของชิ้นงานทางศิลปะ ประกอบกับการเขียนพรรณนาในหัวข้อเรื่อง Amazing People ซึ่งผู้ให้ข้อมูลมีการสะท้อนผ่านการเขียนพรรณนาและการทำกราฟิก ดังนี้

ภาพ 3 กราฟฟิกเกี่ยวกับบุคคลที่เป็นแรงบันดาลใจของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6

ในที่นี้ ผู้วิจัยได้นำกราฟิกของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 โดยผู้ให้ข้อมูลได้เขียนพรรณนาว่า “งานผมได้ออกแบบกราฟิกบุคคลผู้เป็นแรงบันดาลใจให้กับผม เขาชื่อ โอยู เธอเป็นนักร้องและนักแสดง ผมติดตามผลงานในทุก ๆ ด้านของเธอทำให้ผมชอบ

ดนตรี และชอบเล่นดนตรี เธอสวยและน่ารักมากการที่เพื่อนจะมีบุคคลที่น่าประทับใจสำหรับเขานั้น ผมรู้สึกว่าเขาชอบคนคนนั้นมากเหมือนที่ผมชอบอยู่ ”

หัวข้อย่อยที่ 2.3 ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่าง

ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่างของผู้ให้ข้อมูลได้มีการสะท้อนหลังผ่านการการอ่าน บทความเรื่อง Double the disaster means extra preparation for your emergency kit และการทำกราฟฟิกเป็นการสะท้อนผลออกมาในรูปแบบของชิ้นงานทางศิลปะประกอบกับการเขียนพรรณนาในหัวข้อเรื่อง Amazing People ซึ่งผู้ให้ข้อมูลมีการสะท้อนผ่านการเขียนพรรณนา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

“ความเชื่อแต่ละประเทศก็จะแตกต่างกันออกไปเนื่องมาจากปัจจัยหลาย ๆ อย่าง เช่นสภาพแวดล้อม ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ทำให้วัฒนธรรมประเพณีและความเชื่อไม่เหมือนกันหรือถ้าเหมือนกันก็จะแตกต่างกันออกไป” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13)

หัวข้อที่ 3 การตระหนักถึงประเด็นทางสังคมและสิทธิของความเป็นมนุษย์ในระดับสากล

หัวข้อย่อยที่ 3.1 สิทธิเสรีภาพในการแสดงออกและความขัดแย้ง

ผู้ให้ข้อมูลได้สะท้อนถึงสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกและความขัดแย้งผ่านการเขียนพรรณนา ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนออกแบบกิจกรรมโดยให้ผู้ให้ข้อมูลอ่านบทความเรื่อง There was something hidden by the crowds that gathered across France over the weekend อีกทั้งผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้วัฒนธรรมอื่นผ่านการเรียนรู้จากข่าว รวมถึงให้ผู้ให้ข้อมูลแลกเปลี่ยนประเด็นทางสังคมที่เกิดจากการขัดแย้งกันจากการแสดงความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน โดยผู้ให้ข้อมูลมีการนำประเด็นที่ใกล้ตัวและใกล้ตัวมาแลกเปลี่ยนกันภายในชั้นเรียนผ่านการจำลองเหตุการณ์ ผู้ให้ข้อมูลมีการสะท้อนผ่านการเขียนพรรณนาในหัวข้อเรื่อง Custom and Traditional โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

“การขัดแย้งกันของความเชื่อและเสรีภาพในการพูดอาจจะเป็นเรื่องปกติที่จะมีความขัดแย้งกันเพราะแต่ละคน กลุ่มคนนั้น มีการพูด ความเชื่อที่ต่างกันออกไป เพราะแต่ละที่อยู่แต่ละท้องถิ่นมีลักษณะที่ต่างกันออกไป แต่ ความคิดอีกอย่างหนึ่งก็คือเราต้องยอมรับและเคารพความเชื่อของและเสรีภาพในการพูดของบุคคลอื่นเพื่อจะอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

หัวข้อย่อยที่ 3.2 การรับมือกับการแพร่ระบาดของโรค

ผู้ให้ข้อมูลมีการสะท้อนถึงการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคผ่านการเขียนพรรณนาและการทำแผนผังความคิด (My Mapping) ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนออกแบบกิจกรรมโดยให้ผู้ให้ข้อมูลอ่านบทความเรื่อง Double the disaster means extra preparation for your emergency kit และการทำแผนผังความคิด อีกทั้งมีกิจกรรมในการเรียนรู้จากข่าวถึงการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคในที่ต่าง ๆ ว่ามีความหลากหลาย และแตกต่างกันออกไป นอกจากนี้ผู้วิจัยให้ผู้ให้ข้อมูลทำแผนผังความคิด และเขียนพรรณนาเกี่ยวกับการรับมือกับการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่กำลังอยู่ในขณะนี้โดยมีหัวข้อว่า “When my life was attacked from COVID-19” โดยแผนผังความคิดที่ผู้ให้ข้อมูลทำออกมานั้นมีการสะท้อนถึงปัญหาและแนวทางในการรับมือของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน ร่วมกับการเขียนพรรณนาถึงการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรค ซึ่งผู้ให้ข้อมูลมีการสะท้อนถึงการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรค ดังนี้

“การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส covid-19 ซึ่งนั้นมีผลกระทบกับหลาย ๆ คนรวมถึงตัวฉันด้วยซึ่งผลกระทบนั้นทำให้ในการใช้ชีวิตประจำวันของฉันได้เปลี่ยนไปจากเดิมเพราะจะต้องมีการป้องกันและเฝ้าระวังตนเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อไม่ให้ติดเชื้อโควิด 19 ซึ่งนั่นก็ต้องจองกับการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติเพราะต้องมีการป้องกันและเฝ้าระวังตัวเองตลอดเวลาเพื่อให้ตนเองปลอดภัย” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

ภาพ 4 แผนผังความคิด (My Mapping) เกี่ยวกับการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรค
ของผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14

หัวข้อย่อย 3.3 ความเสมอภาคทางเพศ

ผู้ให้ข้อมูลได้สะท้อนถึงความเสมอภาคทางเพศผ่านการเขียนพรรณนา หลังจากการที่ผู้วิจัยได้ให้ผู้ให้ข้อมูลอ่านบทความเรื่อง Who is Nanaia Mahuta? ซึ่งผู้ให้ข้อมูลมองเห็นถึงความเสมอภาคทางเพศหลังจากการอ่านบทความดังกล่าว ซึ่งผู้ให้ข้อมูลมีการสะท้อนข้อมูลผ่านการเขียนพรรณนาในหัวข้อเรื่อง Amazing People ที่มีความเกี่ยวข้องกับความเสมอภาคทางเพศไว้ดังนี้

“หลังจากอ่านบทความทำให้รู้ว่าผู้หญิงก็มีความสามารถไม่น้อยไปกว่าผู้ชายและไม่่ว่าจะเพศอะไรก็สามารถที่จะทำงานและดำรงชีวิตเหมือนกันเพราะมีสิทธิเท่าเทียมกัน เราควรที่จะมองกันที่ความสามารถมากกว่าเพศหรืออื่น ๆ ขาดิกำเนิดและเพศมีผลต่ออาชีพในบางอาชีพแต่ในปัจจุบันในบางอาชีพเริ่มยอมรับและเปิดโอกาสให้กับขาดิกำเนิดและเพศต่าง ๆ มากขึ้นซึ่งฉันคิดว่าเราควรที่จะเปิดโอกาสให้กับทุกคนไม่ว่าจะใครก็ตาม” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 18)

หัวข้อที่ 4 การลดอคติและการเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่น

หัวข้อย่อยที่ 4.1 การลดทอนมุมมองที่ว่าวัฒนธรรมของตนที่เหนือกว่าวัฒนธรรมอื่น

ผู้ให้ข้อมูลมีการสะท้อนข้อมูลผ่านการเขียนพรรณนา และการอภิปรายกลุ่มที่แสดงถึงการลดทอนมุมมองที่ว่าวัฒนธรรมของตนที่เหนือกว่าวัฒนธรรมอื่น หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่ผู้วิจัยจัดขึ้น ซึ่งจากการอ่านหลายบทความในแต่ละหน่วย การทำกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนกันภายในชั้นเรียน รวมถึงการทำชิ้นงานทางศิลปะ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลมีการเขียนพรรณนาที่แสดงถึงการยอมรับในสิ่งที่แตกต่างออกไปจากตน มีการปรับเปลี่ยนในด้านต่าง ๆ ทั้งในเรื่องของตนเอง และการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เข้ากับวัฒนธรรมของผู้อื่น นอกจากนี้ยังไม่ตัดสิน และละเว้นอคติที่มีจากวัฒนธรรมของตน ไม่ยึดติดว่าวัฒนธรรมควรเป็นไปในแนวทางที่ตนคุ้นเคย ซึ่งสะท้อนผ่านการเขียนพรรณนา และการอภิปรายกลุ่ม ดังนี้

“แต่ละบุคคลจะมีความชอบ ความถนัด ความสนใจ ที่แตกต่างกันไปเพราะการที่เราจะมีแรงบันดาลใจนั้นคนคนนั้นจะต้องเป็นคนที่มีประสบความสำเร็จในสิ่งที่เราชอบมีทัศนคติที่ดี เป็นแบบอย่างให้กับคนอื่น ๆ แต่ก็อยู่ในความชอบของแต่ละบุคคล เราต้องยอมรับที่เพื่อนชอบ และเพื่อนยอมรับที่เราชอบก็จะทำให้เราได้แลกเปลี่ยนได้เรียนรู้กับแรงบันดาลใจของเพื่อน” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12)

หัวข้อย่อยที่ 4.2 การเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่น

ผู้ให้ข้อมูลมีการกล่าวถึงการเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่นผ่านการเขียนพรรณนา และการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งผู้ให้ข้อมูลได้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยจัดขึ้น ซึ่งผู้ให้ข้อมูลมีการเขียนพรรณนาที่แสดงถึงการเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่น โดยการไม่แทรกแซงการให้คุณค่าของวัฒนธรรมนั้น ๆ การมีความคิดในการอนุรักษ์วัฒนธรรมอื่นและของตน และส่งเสริมให้ดำรงวัฒนธรรมต่าง ๆ ไว้ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลมีการสะท้อนถึงการเห็นคุณค่าสะท้อนผ่านการเขียนพรรณนา และการอภิปรายกลุ่ม ดังนี้

“คือเขาก็อนุรักษ์ของเขาเราก็อนุรักษ์ของเรา (ผู้ให้ข้อมูลหมายถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรม) เขาก็ต้องคิดว่าของเขามีคุณค่า” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยนำเสนออภิปรายผลตามประเด็น ดังต่อไปนี้

หัวข้อที่ 1 การสำรวจตนเอง การรู้จักตนเองและวัฒนธรรมของตนเองผ่านการเขียนพรรณนาและการวาดภาพ

การวิจัยในประเด็นนี้พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีการสำรวจและรู้จักตนเองและวัฒนธรรมของตนเองผ่านการทำกิจกรรมในแต่ละหน่วยที่ผู้วิจัยจัดขึ้นโดยมีการสะท้อนถึงการสำรวจและรู้จักตนเองและวัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของกุลวดี สุธล้า (2550) ที่อ้างในงานของดวงฤดี กิตติจารุคุลย์ (2557) เนื่องจากในงานวิจัยที่ผ่านมาได้กล่าวว่าความตระหนัก คือ การแสดงความรู้สึก ความเห็น ความสำนึก เป็นสถานการณ์ที่บุคคลเข้าใจและประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับตนเองได้โดยอาศัยระยะเวลาเหตุการณ์ประสบการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่เป็นปัจจัยส่งผลให้คนเกิดความตระหนัก ในขณะที่ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีการสะท้อนผลในรูปแบบต่าง ๆ ดังนั้น ผลการวิจัยในครั้งนี้จึงมีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ผู้วิจัยพบผลของการรู้จักตนเองผ่านการทำแบบวัดบุคลิกภาพซึ่งเป็นหนึ่งในกิจกรรมภายในชั้นเรียนในหน่วยที่ 1 Your Personality จากการทำแบบทดสอบและให้ผู้ให้ข้อมูลได้ทำการสำรวจตนเองเพิ่มมากขึ้น โดยผู้ให้ข้อมูลบางคนกล่าวว่าตนเองมีลักษณะตรงกับผลของแบบทดสอบที่ทำ นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีการสะท้อนผลหลังจากการที่ตนนั้นได้ทำแบบทดสอบบุคลิกภาพ MBTI (Myers-Briggs Type Indicator) ช่วยให้ผู้ให้ได้ทราบถึงคุณลักษณะของตนเองในเบื้องต้น ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีบุคลิกภาพของ Carl Jung ที่ถูกพัฒนาขึ้นโดย Isabel Briggs Myers และ Katharine C. Briggs (1941) อีกทั้ง การวิจัยในครั้งนี้พบผลที่ผู้ให้ข้อมูลมีการเข้าใจที่มากขึ้นในวัฒนธรรมของตนเองผ่านการเขียนพรรณนา ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Masterson (2018) ซึ่งมีการนำการเขียนพรรณนามาเป็นเครื่องมือในการค้นพบตนเอง รวมถึง การอภิปรายกลุ่มผู้ให้ข้อมูลบางคนได้มีโอกาสนำเรื่องหรือกิจกรรมที่ได้เรียนรู้ไปสู่การสืบเสาะวัฒนธรรมตนเอง รวมถึง การมองเห็นถึงวัฒนธรรมของตนเองเพิ่มมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐานมาร่วมในการสะท้อนผลตามทฤษฎีของ Eger (2015) การสอดแทรกกิจกรรมศิลปะเข้าไปในการส่งเสริมการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ รวมทั้งสอดคล้องกับ Leonard Bernstein Center (2008) ที่กล่าวว่า ชื่นงานทางศิลปะสามารถนำมาใช้เพื่อมาเป็นตัวช่วยในกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ การสืบเสาะ การคิดสร้างสรรค์ และการสะท้อนคิด โดยการวิจัยในครั้งนี้พบผลที่ผู้ให้ข้อมูลได้สะท้อนถึงการเข้าใจตนเองผ่านชิ้นงานทางศิลปะ

หัวข้อที่ 2 ความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลและวัฒนธรรมที่แตกต่าง

จากการวิจัยในครั้งนี้มีการปรากฏความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งผู้ให้ข้อมูลสะท้อนให้เห็นการเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล (The Individual Differences Theory) ที่มีความเชื่อว่าบุคคลมีความแตกต่างกันไม่มีใครจะมีความเหมือนกันไปเสียทุกอย่าง ทุกคนจึงมีความแตกต่างกันทั้งทางร่างกายและสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน โดยความแตกต่างของมนุษย์จึงเป็นเรื่องที่บุคคลควรเข้าใจและศึกษาเพื่อให้เข้าใจเพื่อนมนุษย์ (Santrock, 2007) ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลได้เขียนพรรณนาสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างไว้อย่างหลากหลาย จึงเป็นการสะท้อนให้รับรู้ได้ว่าผู้ให้ข้อมูลเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลมีการการเคารพในการตัดสินใจของผู้อื่นและการเปิดรับความรู้ใหม่ โดยมีการสะท้อนผ่านการเขียนพรรณนาถึงการเคารพการตัดสินใจของเพื่อน รวมถึงผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับทฤษฎีความไวต่อวัฒนธรรม (cultural sensitivity) ที่ผู้ให้ข้อมูลมีการแสดงออกถึงความสนใจต่อค่านิยม การปฏิบัติภายใต้บริบทของวัฒนธรรมของผู้อื่น และกลายเป็นความตระหนักในวัฒนธรรมของตนเอง (Lister, 1999)

หัวข้อที่ 3 การตระหนักถึงประเด็นทางสังคมและสิทธิของความเป็นมนุษย์ในระดับสากล

จากการศึกษาผู้ให้ข้อมูลมีการสะท้อนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกและความขัดแย้งผ่านการเขียนพรรณนาภายหลังการอ่านบทความในหน่วยที่ 5 Customs and Traditions เรื่อง There was something hidden by the crowds that gathered across France over the weekend โดยมีการสะท้อนผ่านการเขียนพรรณนาถึงสิทธิและเสรีภาพ

และความขัดแย้งที่เป็นประเด็นมาจากการไม่เข้าใจถึงความต่าง นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลมีการสะท้อนถึงการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรค ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ที่ใช้ในการบริหารการรับมือกับโรค ให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์มีความเสี่ยงลดลง (Cole, 2020) ซึ่งผู้ให้ข้อมูลมีการสะท้อนการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคในรูปแบบต่าง ๆ ตามที่ตนได้ปฏิบัติซึ่งเป็นการแสดงถึงการบริหารความเสี่ยงของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ ยังพบว่า ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนถึงความเสมอภาคทางเพศ โดยหลังจากอ่านบทความเรื่อง Who is Nanaia Mahuta? ซึ่งเมื่อผู้ให้ข้อมูลอ่านบทความดังกล่าว ผู้ให้ข้อมูลมีการให้ข้อมูลที่มีความสอดคล้องกับความเสมอภาคทางเพศ (Gender Equality) ซึ่งเป็นเรื่องของมนุษย์ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะ ที่มีสิทธิในความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน โดยผู้ให้ข้อมูลแสดงถึงการรับรู้ และเรียนรู้เกี่ยวกับความเสมอภาคทางเพศ (รัชดา ไชยคุปต์, 2019) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮาเนาเออร์ (Hanauer, 2001) กล่าวว่า วิธีการอ่านเป็นการสร้างความเข้าใจ และการพัฒนาความตระหนักทางวัฒนธรรม โดยเน้นการรับรู้ถึงเรื่องเพศ และแง่มุมพื้นฐานของวัฒนธรรม และในหัวข้อนี้ผู้วิจัยพบว่าการเลือกบทความที่นำมาใช้มีผลต่อผู้ให้ข้อมูลในการตระหนักทางวัฒนธรรมแล้วนั้น อีกทั้งยังปรากฏการตระหนักถึงประเด็นทางสังคม และสิทธิของความเป็นมนุษย์ในระดับสากลที่เป็นประเด็นอื่น ๆ ที่ปรากฏเป็นกระแสภายในสังคม

หัวข้อที่ 4 การลดอคติและการเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่น

จากการวิจัยผู้ให้ข้อมูลมีการสะท้อนถึงการลดทอนมุมมองที่ว่าวัฒนธรรมของตนที่เหนือกว่าวัฒนธรรมอื่น รวมถึงการเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่น โดยผู้ให้ข้อมูลหลังผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละหน่วยที่กำหนดแล้วนั้น ผู้ให้ข้อมูลมีการสะท้อนถึงการลดทอนมุมมองที่ว่าวัฒนธรรมของตนที่เหนือกว่าวัฒนธรรมอื่น ตามทฤษฎีชาติพันธุ์นิยม หรืออัตตานิยมวัฒนธรรม (Ethnocentrism) ที่เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมที่เกิดจากการที่มีคนหลายกลุ่มมาอยู่รวมกันอยู่ในวัฒนธรรมเดียวซึ่งอาจทำให้เกิดการตัดใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ด้วยการมองผ่านวัฒนธรรมของตน และมักพบเห็นความโน้มเอียงที่จะอธิบายความหมายของวัฒนธรรมของตนเองดีกว่า หรือเหนือกว่าวัฒนธรรมของผู้อื่น โดยใช้ค่านิยมและมาตรฐานที่มีอยู่ในวัฒนธรรมของตนเองเป็นตัวตัดสิน (Baylor, 2019) และสอดคล้องกับ Chen (2005) ที่กล่าวว่า การสื่อสาร และการรวบรวมผู้คนจากหลากหลายวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ ภูมิศาสตร์ และศาสนาในทุกแง่มุมของชีวิตมนุษย์ มีความอ่อนไหวต่อความแตกต่างทางวัฒนธรรม กลายเป็นความสามารถที่สำคัญในการลดชาติพันธุ์นิยม ซึ่งผู้ให้ข้อมูลมีการสะท้อนถึงการลดความยึดมั่นในวัฒนธรรมของตนหรือชาติพันธุ์ของตนลงภายหลังการทำกิจกรรมในแต่ละหน่วย อีกทั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนมน เกษจุพาศรีโรจน์ (2564) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ทางด้านอารมณ์และสังคมเป็นกระบวนการในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมที่มากขึ้นของนักเรียน ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลมีการกล่าวยอมรับลักษณะบุคลิกภาพของเพื่อนที่ต่างไปจากตนพร้อมทำความเข้าใจต่อพฤติกรรมนั้น และมีการปรับเปลี่ยนหรือหลีกเลี่ยงบางพฤติกรรมเดิมที่ไม่ตรงกันเพื่อให้อยู่ร่วมกันได้ดีขึ้น รวมถึงในการอภิปรายกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงถึงการยอมรับในวัฒนธรรมของตนเองและวัฒนธรรมของผู้อื่น และแสดงถึงการไม่ตัดสินผู้อื่นไม่ว่าจะเรื่องในด้านใดก็ตามเพราะเล็งเห็นว่าทุกคนนั้นมีวัฒนธรรมและวิถีเป็นของตนเอง อีกทั้ง ข้อมูลที่ได้รวบรวมมานั้นทำให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลได้มีการยอมรับในสิ่งที่แตกต่างออกไปจากตน มีการปรับเปลี่ยนในด้านต่าง ๆ ทั้งในเรื่องของตนเอง และการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เข้ากับวัฒนธรรมของผู้อื่น รวมถึงละเว้นอคติที่มีจากวัฒนธรรมของตน ไม่ยึดติดว่าวัฒนธรรมควรเป็นไปในแนวทางที่ตนคุ้นเคย ซึ่งมีความเกี่ยวพันกับในด้านของการเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่น ผู้ให้ข้อมูลมีการให้คุณค่าทั้งในวัฒนธรรมของตนเอง รวมถึงการให้เกียรติต่อวัฒนธรรมผู้อื่นด้วยแม้วัฒนธรรมจะต่างออกไปจากตน แต่ผู้ให้ข้อมูลยังคงเล็งเห็นคุณค่าของทุกวัฒนธรรมเป็นอย่างดี นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงว่าเมื่อผ่านกิจกรรมที่ได้จัดขึ้นทำให้รับรู้และสืบเสาะวัฒนธรรมอื่น อีกทั้งยังส่งผลให้มองเห็นคุณค่าของตนเอง ทั้งนี้ จึงทำให้ทราบถึงความมุมมองของผู้ให้ข้อมูลหลังผ่านกิจกรรมในแต่ละหน่วยนั้นมีการส่งเสริมให้เกิดการยอมรับ ยึดหยุ่น และเห็นคุณค่าต่อวัฒนธรรมอื่น โดยการจัดกิจกรรมหลายรูปแบบภายในชั้นเรียนนั้นเป็นการสร้างบรรยากาศและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในชั้นเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (พิมพ์พญู ทองกิ่ง, 2563)

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าเวลาที่ใช้จัดกิจกรรมมีความกระชับมากจนเกินไปทำให้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนข้อมูลน้อย และเร่งรีบ ควรมีการวางแผนในการเพิ่มเวลาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ให้มากขึ้นเพื่อเพิ่มโอกาสในการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของตนเองและผู้อื่นให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยในหัวข้อที่ 4 การลดอคติและการเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่นนั้น พบว่า มีการสะท้อนในรูปแบบการเขียนพรรณนาเป็นส่วนใหญ่ ในการวิจัยครั้งถัดไปควรหาวิธีการกระตุ้นให้มีหลักฐานชิ้นงานทางศิลปะเพิ่มมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และโรงเรียนของผู้ให้ข้อมูลที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัยและเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก ชำนาญ. (2557). การพัฒนาแบบวัดและการวิเคราะห์ระดับความสามารถทางวัฒนธรรมของครู. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 9(2), 534-548.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชุดินันท์ จันทระเสนานนท์. (2553). *การพัฒนาแบบวัดสมรรถนะเชิงวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงฤดี กิตติจารุตุล. (2557). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติ และความตระหนักด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงกรณีศึกษา: บริษัทนำเข้าส่งออกแห่งหนึ่ง* (การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- ปราณีต ส่องวัฒนา. (2557). การวิจัยทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม: แนวคิดและประเด็นวิจัย. *วารสารสภาการพยาบาล*, 29(4), 5-21.
- พิมพ์พัญญู ทองกิ่ง. (2563). บทบาทครูกับการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่ 21. *ศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 4(1), 50-59.
- รัชดา ไชยคุปต์. (2019). รู้จักและเข้าใจความเสมอภาคทางเพศ. เข้าถึงจาก <https://www.chula.ac.th/cuinside/23302/>.
- รัตนมน เกษจุฬาศรีโรจน์. (2564). การศึกษากระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมสำหรับเด็กในช่วงรอยเชื่อมต่อทางการศึกษาจากชั้นเรียนอนุบาลสู่ชั้นเรียนประถมศึกษาปีที่ 1. *ศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 5(2), 68-78.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). *โครงการวิจัยเรื่อง การกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- อภินิทัศน์ จิตรกร. (2559). การจัดการเรียนรู้แบบศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 14(1), 60-72.
- Baylor, E. (2019). *Ethnocentrism*. Retrieved from <https://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-9780199766567/obo-9780199766567-0045.xml>.
- Bequette, J.W. & Hrenko, K. (2011). *Culture-based arts education*. Honoring our heritage: Northern Arizona University Press.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3, 77-101.
- Chen, G. M. (2005). A model of global communication competence. *China Media Research*, 1, 3-11.
- Cole, B. (2020). *Risk management*. Retrieved from <https://searchcompliance.techtarget.com/definition/risk-management>.
- Eger, J. M. (2015). *More evidence favoring art-based learning of STEM*. Retrieved from http://www.huffingtonpost.com/john-m-eger/more-evidence-favoring-art_b_6634766.html.
- Griffith, B. A., & Frieden, G. (2000). Facilitating reflective thinking in counselor education. *Counselor Education and Supervision*, 40(2), 82-93.
- Hanauer, D. I. (2001). The Task of Poetry Reading and Second Language Learning. *Oxford University Press*, 22(3), 295-323.
- Leonard Bernstein Center. (2008). Artful Learning Model. Retrieved from http://www.leonardbernstein.com/artful_learning.htm.
- Lister, P. (1999). A taxonomy for developing cultural competence, *Nurse Education Today*, 19(4), 313-318.
- Masterson, M. (2018). Self-discovery through the experiential co-construction of life stories in the foreign language classroom. *Journal of Experiential Education*, 41(4), 341- 355.
- Meliza, D. & Roncancio, C. (2018). *Developing Intercultural Awareness through Reading Comprehension while Designing Materials*. Retrieved from <https://cuestioneseducativas.uexternado.edu.co/developing-intercultural-awareness-through-reading-comprehension-while-designing-materials/>.
- Santrock, J. W. (2007). *Educational psychology*. Toronto: McGraw-Hill Ryerson.
- Shemshadsara, Z. G. (2012). Developing cultural awareness in foreign language teaching. *Canadian Center of Science and Education*, 5(3), 95-99.
- Tomalin, B. & Stempleski, S. (1995). *Cultural awareness*. Oxford: Oxford University Press.
- Wąsikiewicz-Firlej, E. (2012). Developing cultural awareness through reading literary texts. *Taikomaji kalbotyra*, 1, 1-17.